

Swyddfa'r Cyngor, Canolfan Henblas, 22-24 Stryd Fawr, Y Bala, Gwynedd LL23 7AE

Ffôn: Tel: 07896964120

cyngorybala@outlook.com

Maer / Mayor: **O Rhys Evans**

Adroddiad 2021-22

Cynhelir cyfarfodydd Cyngor Tref Y Bala yn Siambr Tom Ellis, Canolfan Henblas, ac ar Zoom ar nos Iau cyntaf y mis (ond nid yn Awst) am 7.00pm. Rhoddir hysbysiad o bob cyfarfod ar yr Hysbysfwrdd ar wal Canolfan Henblas ac ar y wefan www.cynghoraupenllyn councils.co.uk (Y Bala).

Cynghorwyr

Mae 12 Cynghorydd Tref yn cynrychioli ward Cyngor Tref Y Bala:

Y Maer O. Rhys Evans, Y Dirprwy Faer Sharon Evans, Dilys Evans, Elin Hedd, Eluned Jones, Ivora Jones, Tony Parry, Alun Price, Eifion Roberts, Heledd Roberts, Carol Rowlands, John Caradog Williams

Cyngor Gwynedd: Y Bala yw'r ward ar gyfer Cyngor Gwynedd: Y Cynghorydd Dilwyn Morgan

Clerc: Lis Puw, cyngorybala@outlook.com 07896964120

Ariannol 2021-22

Incwm yn y flwyddyn: £32,300

Gwariant yn y Flwyddyn: £27,870

Cynllun Hyfforddi: Hyfforddiant ar fod yn Gyngorydd os bydd aelodau newydd yn dilyn Etholiadau Mai 2022

Archwilio: Adroddiad yr Archwilydd Mewnol - ar y wefan

Adroddiad yr Archwilydd Allanol - ar y wefan

Amcanion ar gyfer y flwyddyn 2021-22:

Pan etholwyd y Maer i'r gadair yn 2021, roedd cysgod cofid-19 yn parhau dros y wlad. Roedd cyfarfodydd y Cyngor yn electroneg; roedd y dref yn dod allan o gyfnod tywyll iawn; ac roedd nerfusrwydd ynglŷn ag effeithiau tymor byr a thymor hir y pandemig. Fy mhrif flaenoriaeth oedd dod a sefydlogrwydd yn nol i'r cyngor, a gweld y dref a'i phoblogaeth yn ail afael a gweithgareddau'r gymuned. Gwnaed hyn trwy nifer o ffyrdd:

- Dathliadau'r Nadolig – sicrhawyd bod mwy o oleuadau'r Nadolig i weld ar y stryd fawr ac anogwyd siopau i addurno ffenestri;
- Dangoswyd cefnogaeth i'r ysgol, a chymdeithasau lluosog y dref;
- Cryfhawyd yr elfen o gyfathrebu rhwyg y Cyngor a Chyfoeth Naturiol Cymru cyn ymgymryd â'r gwaith o uwchraddio amddiffynfeydd Llyn Tegid;
- Anogwyd gwyliau a chystadlaethau yn nol i'r dref.

Bwriadau ar gyfer y flwyddyn i ddod:

Wrth i gyfnod y Maer ddirwyn i ben, fy ngobaith yw y gall y Cyngor Tref barhau i gyd-weithio yn adeiladol gyda'r awdurdodau lleol, i ddatblygu a gweithredu nifer o brosiectau a fydd o fudd cymdeithasol ac i economi'r dref. Cynlluniau megis:

- Ardal Ni;
- Cynllun Ardal Treftadaeth Y Bala;
- Datblygiad Cronfa Ddŵr Llyn Tegid;
- Datblygiad cwmni rheilffordd Llyn Tegid;
- Annog digwyddiadau a chystadleuthau i dref y Bala

Gyda chyllideb mor fychan, mae rhaid i amcanion fod yn realistic, a chredaf y gall y Cyngor Tref lwyddo gyda'r amcanion hyn yn ystod y flwyddyn 2022 – 23.

Ymgysylltu gyda'r Gymuned: Mae'r Cynghorwyr yn adnabod eu hardal yn drwyadl ac mae hynny wedi bod o fudd yn ystod y cyfnod Covid. Un o swyddi pwysicaf cynghorwr yw bod yn llais i boblogaeth y dref ac i adrodd yn nol yr hyn a drafodwyd ac a gytunwyd mewn cyfarfodydd Cyngor. Mae holl gyfarfodydd y cyngor hefyd yn agored i aelodau'r cyhoedd i fynychu, ac mae agenda a chofnodion holl gyfarfodydd y cyngor ar gael ar ein gwefan, ar hysbysfwrdd y tu allan i adeilad yr Henblas, ac ar ofyn (trwy'r clercc) os bydd angen. Colled fawr yn ardal Penllyn yn ddiweddar oedd colli'r papur bro wythnosol - "Y Cyfnod". Pan oedd yn cylchredeg, yna roedd holl nodiadau cyfarfodydd yn cael eu hargraffu yn y papur. Trwy lais y Cynghorwyr a gwaith y Clerc, mae'r cyngor yn cyd-fynd a disgwiliadau Un Llais Cymru a Llywodraeth Cymru trwy sicrhau fod holl drafodaethau'r Cyngor ar gael i un rhywun weld. Er hyn, dwi'n siŵr bod yma le i wella.

Asedau:

2 Lloches Bws
6 x mainc(CG ac CNC)
13 Mainc
3 x Hysbysfwrdd
Polyn Signal
2 x Polyn Fflag
Cadwen y Maer
Goleuadau Nadolig
20 x plât anrheg
Baneri
Cwpwrdd Hysbysu
Shredder (rhanu efo Llanuwchllyn)
1 Asus Laptop, llygoden, cof bach

Cynllun Bioamrywiaeth:

Gan nad yw Cyngor Tref y Bala yn berchen ar unrhyw dir, nid yw'r angen o greu cynllun bioamrywiaeth wedi codi mewn blynyddoedd blaenorol. Mae'r Cyngor Tref yn ymddiried, ac yn meddu ar berthynas weithiol dda iawn gydag awdurdodau sydd a phrofiad a gwybodaeth am fioamrywiaeth, megis Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyfoeth Naturiol Cymru, ac felly yn naturiol, wedi troi atynt am farn a gwybodaeth pan fo'r angen. Er hyn, mae yma yn y Bala niferoedd o ardaloedd a all annog bioamrywiaeth, a gyda ffocws gwleidyddiaeth ryngwladol yn troi at dorri allyriadau carbon, mae'r Cyngor wedi penderfynu y bydd is-grwp yn cael ei sefydlu yng nghyfarfod blynyddol nesaf y Cyngor i fonitro ac asesu be all y dref ei wneud i annog bioamrywiaeth.

Yn y flwyddyn nesaf:

Braint yw cael bod yn gynghorydd, ac i fod yn llais dros drigolion y dref. Braint anrhydeddus iawn oedd cael fy ethol yn Faer ar dref mor arbennig ar Bala, a fy ngobaith yw fy mod wedi gwneud teilyngdod ar swydd. Gai ddymuno yn dda iawn i bwy bynnag fydd Maer nesaf y Bala.